



ZDABOŘSKÝ

ZPRAVODAJ

3/23

Vychází od roku
2005 | ZDARMA

Kakající polena a lokše na stropě

Držíte vánoční zvyky? Vydejme se na cestu po vybraných evropských zemích a regionech a podívejme se, jak slaví Vánoce u našich sousedů. Některé zvyky jsou veselé a inspirativní.

Dánsko

Dánové milují zabalené tajemství. Jejich vánoční věnec se čtyřmi svíčkami symbolizuje čtyři období života – dětství, mládí, dospělost a stáří. Dárky jsou důležité a dělají se s nimi velké tajnosti. Někdy se balí až do 20 vrstev balicího papíru. A ten šťastlivec, který najde mandli ve vánočním rýžovém nákypu, dostává ještě jeden zvláštní dárek navíc. O silvestrovské půlnoci se zase chodí před dveře přátel rozbíjet porcelán. Čím větší hromádku ráno Dánové najdou na rohožce, tím šťastnější budou v následujícím roce.

Ukrajina

Otec rodiny vezme jednu vánoční lokši a vyhodí ji ke stropu. Čím větší kus se přilepí, tím víc se má rodiny držet štěstí. Dalším zvykem je hledání pavouka nebo pavučiny v bytě, což má být taky dobrým znamením. Mnozí si je raději uměle vyvěšují do okna, zatímco prach s opravdovými pavučinami důkladně uklízí.

Francie

Stejně jako u nás naděluje dárky Ježíšek, ve Francii je to Père Noël neboli Otec Vánoc. Dne 24. prosince před večerí nachystají francouzské děti svoje vyčištěné boty ke krbu, aby jim je Père Noël naplnil dárky. Může je také přivázat stužkou na vánoční stromek. Mezi tradiční francouzské vánoční pokrmy patří pečený krocan s kaštanovou nádivkou či lanýžovou pastou, ústřice, husí játra a dezert v podobě vánočního polena. Někde se servírují také oblíbení šneci či žabí stehýnka. Boží hod vánoční probíhá ve Francii ve znamení dobrých skutků – dobrosrdeční Francouzi hostí bezdomovce, sirotky nebo chudé. Nedílnou součástí francouzské vánoční výzdoby jsou podobně jako u nás betlémy.

Španělsko

Španělé slaví Vánoce opravdu ve velkém. Jde o katolickou zemi, takže je zde dodržováno velké množství různých zvyků. O Štědrém dnu se podává pozdní večeře s nejrůznějšími pokrmy, které se liší podle regionů. Jde např. o ovčí a kozí speciality, pečeného krocana, ryby či mořské plody a samozřejmě sladkosti (dorty,

kandované ovoce, sladké pečivo). Po večeri (někde však až 25. prosince) se rozdávají vánoční dárky. Zajímavé je, že v jednotlivých regionech naděluje dárky někdo jiný. Např. v Katalánsku je to Tió de Nadal neboli Caga Tió – poleno, na které se začátkem prosince namaluje obličej a nasadí čepice. Až do Vánoc ho děti krmí a starají se o něj – pokud to dělají svědomitě a poleno je dobře živé, „vykáká“ jim mnoho dárků. Po dárkách následuje návštěva půlnocní mše. Tím však



oslavy Vánoc ve Španělsku nekončí. Lidé chodí až do rána ulicemi, radují se, hrají na různé hudební nástroje a zpívají. Na Tři krále se navíc rozdávají další dárky.

Litva

Všechny těžkosti uplynulého roku si každý dospělý naloží na záda, nebo je táhne za sebou po zasněžené silnici v podobě velké dřevěné klády. Důležité je kládu spálit v ohni a být přitom obklopeni kruhem rodiny a přátel a sousedů.

Německo

Oslavy Vánoc probíhají v Německu podobně jako u nás. Začínají již první adventní neděli, kdy německé domácnosti ozdobí adventní věnce se svíčkami. Slaví se zde také sv. Mikuláš, který dětem nadělí drobné dárčky, pokud byly hodné, v opačném případě je obdaruje uhlím. Nedílnou součástí Vánoc je ozdobený vánoční stromček, který se v německých domácnostech

objevuje již od středověku. Na Štědrý den nosí dárky tzv. Weihnachtsmann se zrzavými vlasy a vousy a zpívají se vánoční koledy (např. O Tannenbaum či Stille Nacht). K Vánocům v Německu patří také vánoční trhy s pestrou nabídkou dárků a vánočních laskomin.

Itálie

Nejdůležitějším okamžikem italských Vánoc jako silně katolické země je papežovo požehnání Urbi et orbi, které se koná na Boží hod. V tento den, 25. prosince, se připravuje slavnostní tabule obsahující obvykle pečené jehně, kuře nebo krocana. Tradiční vánoční sladkost je v Itálii tzv. panettone – sladký chléb. Dne 24. prosince tráví Italové návštěvami rodiny a přátel a rozdáváním drobných dárků. Opravdová nadílka dárků přichází však až 6. ledna, kdy komínem přiletí čarodějnice Befana a hodným dětem rozdá dárečky, zatímco těm zlobivým uhlí. Nedílnou součástí italských Vánoc je betlém, který lidem přibližuje příběh o zrození Ježíše.

Betlém v době Vánoc zdobí téměř každou italskou domácnost.

Velká Británie

Britské Vánoce se v mnohém podobají těm americkým. Dárky nosí Father Christmas neboli Otec Vánoc v noci z 24. na 25. prosince a naděluje je dětem do připravených červených punčoch či povlaků na polštář. Dárky se rozbalují 25. prosince ráno. Tradičním anglickým vánočním pokrmem je krocán s ořechovou nádivkou a vánoční pudink. Na přípravě vánočního pudingu se obvykle podílí celá rodina, ukrývají se v něm mince nebo drobné předměty, které přinesou štěstí tomu, kdo je v pudingu při konzumaci najde. K anglickým Vánocům patří ozdobené vánoční stromky a mše v kostelech, v nichž jsou zapáleny tisíce svíček.

Text: Otto Kollert, na základě internetových zdrojů

Foto: Kraken images, Unsplash

Zemřel Stanislav Bábíček

Stanislav Bábíček působil ve Zdaboři od roku 2017 jako člen širšího výboru Sdružení občanů a přátel Zdaboře. Pravidelně docházel na výborové schůze, průběžně se staral o vzhled okolí hasičské zbrojnice a sekání přilehlého dvorku. V době voleb připravoval vše potřebné.

Narodil se ve Zlíně v roce 1946. Do Příbrami odešel hned po absolvování základní školy za vzděláním. Vystudoval zde střední průmyslovou školu, obor geologie, a po maturitě nastoupil vojenskou službu. Po vojně se oženil a s manželkou Věrou vychovali syna. Po absolvování vojenské služby získal Stanislav místo jako geolog u Uranových dolů Příbram a zůstal jim po celý svůj profesní život věrný, posledních pět let jako člen Hornické záchranné služby Příbram se sídlem v Brodě. Díky každodennímu fárání se stal dokonalým znalcem příbramského podzemí a v padesáti letech důchodcem. Dalších asi šest let pak ještě pracoval v ZAT Příbram a ÚSVRTS Kamenná. V dalších letech prodělal několik operací s cílem nahradit opotřebované klouby endoprotézami. Od roku 1996, když se jeho manželka začala věnovat finančnímu poradenství, jí pomáhal.

Zdaboř se rozloučila s parným létem

Loučení s létem se konalo v neděli 17. září, akce začala ve 14.00. Rozloučení se zúčastnilo přibližně padesát lidí, děti i dospělých. Neděle byla velmi parná. Děti si mohly vyzkoušet osm disciplín – stříkání hadicí na terč, házení kroužky na tyčky, které bylo velmi oblíbené, skládání puzzle hasičských a záchranných aut, ježdění na koloběžce okolo kuželů (svou koloběžku si brát nemusely) nebo závodní skákání v pytli. Chosení na chůdách bylo náročné i pro starší, házení míčky do dinosaura bylo obtížné pro menší děti a dvě skládací logické

Standa Bábíček byl svou povahou velmi činorodý člověk a jeho zájmy byly všestranné. S manželkou postavili ve Zdaboři dům; při jeho stavbě, na zahradě i na chalupě uplatnil svou šikovnost a smysl pro preciznost. Po celý život holdoval sportu, v mládí aktivně, později jako trenér. Byl členem Sokola, TJ Baník (od roku 1973) s průkazem rozhodčího a cvičitele a také rád jezdil na plachetnici. Jeho vášní bylo zejména lyžování, ale i tenis a gymnastika, v důchodovém věku pak běhání a hlavně cyklistika. Letos v červnu, po posledním těžkém pádu na kole, ho v nemocnici oslovovali bývalí členi lyžařského oddílu, zda si je pamatuje a co pro něj mohou udělat.

S manželkou spojoval Stanislava nejvíce vztah k umění. Oba měli rádi divadlo, literaturu, Standa i krásně kreslil. Absolutní prioritou byla pro něho ovšem vždy rodina, zejména když se rozrostla o snachu a dnes již (téměř) dospělá vnoučata Toníka a Bětku. Věnoval se jim se stejnou láskou jako synovi. Stanislav Bábíček zemřel 2. října letošního roku.

Text: Věra Bábíčková, Věra Punerová

úlohy byly pro některé také těžké vyluštit, ale nakonec to zvládly všechny. Na začátku děti dostaly papírek se jménem, aby mohly dostávat razítka. Když měly všechna stanoviště hotová, získaly odměnu, která se skládala z pexesa Jupík, svítícího náramku, dopravních omalováněk Besip a fidorky různých druhů. Byl tam také policejní skákací hrad, který se dětem líbil asi nejvíce. Když se vám nějaké stanoviště obzvlášť líbilo, mohli jste si ho projít víckrát. Mohli jste se také posadit pod přístřešek. Akce skončila v 16.00, všem se moc líbila.

Text: Ema Břeňová, soutěžící

Draci už zase létali

Zdabořská drakiáda se konala v neděli 15. října ve 14.00. Zúčastnilo se přibližně 70 lidí. Byla velká zima a foukalo (což bylo dobré na pouštění draků), a tak lidé



měli na sobě mikiny, bundy, svetry a tak dále. Draci byli nádherní. Létali draci od nejmenších po největší, barevní či jednobarevní, s obrázkem nebo bez obrázků. V jednu dobu se držel nahoře velký černý drak s barevnými puntíky. Jeden drak se sluníčkem uprostřed se dokonce zachytil na stromě, ale přesto létal. Kdo měl hlad, mohl si opět buřta s kečupem a chlebem, kdo chtěl zahnat chuť, vzal si bonbon. Draci byli úplně všude, kam jste se podívali.

Text: Ema Břeňová, dětská účastnice

Foto: Věra Prunerová

Tajemné menhiry

Na konci října se na polích přiléhajících ke Zdaboři objevily desítky menhirů, které byly označeny růžovou barvou. Menhiry své tajemství dosud neprozradily. Jeden z výkladů jejich vzniku hovoří o působení vyspělé civilizace, která se pohybuje na mezgalaktických úrovních, a kameny v krajině představují jakousi navigaci pro přistávání vesmírných korábů. Na začátku listopadu začaly menhiry tajemně mizet v důsledku působení (patrně opět jinou civilizací vytvořeného) kamen-



ného harvestoru s označením, jež odkazuje k poslednímu písmenu v abecedě, které mělo pro mnoho kultur vždy mýtické postavení, a výrazu, jenž v řadě jazycích znamená zlato (Or), tedy Zetor.

Text i foto: Stanislav D. Břeň

Co se letos ve Zdaboři událo

Dne 23. listopadu se konala valná hromada, která mj. hodnotila činnost zdabořských organizací za uplynulý rok. Přinášíme výňatek ze zápisu, plná verze je na zdabor.webnode.cz.

Valná hromada začala zcela překvapivě úvodním slovem, kterého se zhostil předseda Osadního výboru Zdaboř T. Plechatý. Přítomné (asi 25 osob, hosté – radní M. Peterka a vedoucí Odboru silničního hospodářství J. Vomáčka) přivítal a nastínil hlavní body programu. Následně se slova ujal Petr Škopek, který hned v úvodu připomněl dvě smutné události letošního roku, a to úmrtí jedné z nejvýznamnějších osob ve Zdaboři – Vladimíra Prunera –, který byl členem několika místních organizací a téměř do konce života činným a neúnavným organizátorem a činitelem veřejného života. Vzpomínka směřovala také k nedávno zesnulému Stanislavu Bábíčkovi, jenž byl členem Sokola a rovněž aktivním zdabořským občanem.

S úmrtím V. Prunera souvisela změna ve Sdružení občanů a přátel Zdaboře (SOPZ), kdy jej ve vedení nahradil P. Škopek. Během volby na valné hromadě byl do vedení výboru zvolen T. Plechatý (za Otto Kollerta)

a Blanka Kafková (za S. Trmala). Novými členy SOPZ se v průběhu roku stali také T. Křemenová a M. Sochor. Petr Škopek poté připomněl akce, které SOPZ pořádalo v letošním roce. Od minulé valné hromady se konalo Rozsvícení vánočního stromu. Poděkování za pomoc patří Technickým službám města Příbrami za nastrojení stromku, které svou profesionalitou překonává výkony globálních eventových agentur, hasičů, že jsou vždy připraveni postavit stan a posezení, organizátorům lampionového průvodu pro děti, místním občanům, kteří přinesli vlastní invenci, rukama a troubou připravené cukroví, jímž nakrmili své spoluobčany toho času bez cukroví. Letošní rozsvícení stromu se koná 7. prosince.

Neméně pěknou akcí byla Zdabořská zábava, na které se představil lokální výkvět zdabořského tanečního umu, a to zejména při tancích na stolech. Akce se svým významem protáhla do ranních hodin a limo teklo

proudem. Poděkování a nehynoucí obdiv patří organizátorům v čele s P. Hosírkem a květinářství U Rožců, jež přítomným dámám (a občasným zájemcům z řad pánů) zajistilo neodkvétající růži. Další pravidelně pořádaná akce nese název Uklidme Zdaboř, jejímž smyslem je vysbírat ve Zdaboři nepořádek jen do té míry, aby stále zůstalo něco „bordelu“ i na příští ročníky. Účastnilo se asi 35 brigádníků včetně dětí a do kontejnerů putovaly úlovky jako pneumatiky, kastroly, lahve všech možných objemů a s roztočnými etiketami nápoje a pivního průmyslu, podlahové i střešní krytiny či rezavé sudy a soudky.

Čarodějnice v dubnu staví na tom nejlepším ze zdabořské inkviziční tradice. Vatra zbudují a zapalují odborníci na oheň, tedy hasiči, špekáčky si každý spálí už obvykle sám, popovídání u ohně bylo sice kratší, než pamětníci vzpomínali (do rozednění), ale i tak se účastníci rozcházeli o půlnoci ve velmi povznesené náladě. V této souvislosti stojí za pozornost, že ohniště s posezením rekonstruoval P. Hosírek, jeho rodina a známí tak, aby sloužilo místním i přespolním. P. Hosírek také osadil lavičku v blízkosti Ouborných.

Loučení s létem se koná vždy v září a bylo cílem nedělní potulky po Zdaboři mnoha dětí. Hasiči pro ně připravili řadu atrakcí včetně oblíbené disciplíny v podobě stříkání vodním paprskem na terč, do organizace se zapojili také mnozí členové a sympatizanti SOPZ a OV. Počasí přálo.

Říjnové povětrí je ideální pro uspořádání drakiády. V posledních letech se koná na louce Mauliska, díky patří majiteli za posekání a strpění zdupání polnosti. Zastoupení věkových kategorií bylo široké, zábavní odpoledne náramně dlouhá a draci létali vysoko. Někteří končili na okolních stromech. Po akci došlo na špekáčky a občerstvení pro malé, velké i největší.

P. Škopek připomněl také jednu z klíčových aktivit SOPZ a OV, a to je bedlivé sledování významných jubileí místních občanů. Na starosti si jej vzala H. Kalátová, která „kudy chodí“, tudy zjišťuje, kdy se kdo narodil. Pokud se jeho či její věk blíží, nebo snad už dokonce překročil hranici 85 let, provede alert celého výboru a části radnice a zajistí setkání a předání darů jubilantovi. Na dotaz M. Peterky sdělila H. Kalátová, jakým způsobem zjišťuje věk občanů. Jde o trpělivou, až detektivní práci. Vzhledem k GDPR nelze poskytovat informace z matriky, a tak zbývá pouze osobní

komunikace, agilnost a budování „sítě kontaktů“. M. Peterka tento přístup pochválil.

Pochvalu si vysloužila také T. Křemenová za „kultivaci“ vitrín, které byly v chatrném stavu. Nyní září téměř novotou – vzhledem i obsahem (novinkami místních organizací).

Mezi dalšími aktivitami byla zmíněna snaha o zklidnění dopravy ve Zdabořské. SOPZ se již několikrát obrátilo na dopravní policii s žádostí o častější měření rychlosti. V minulosti se objevila i myšlenka na instalaci maket policistů nebo převlečení některých členů OV a SOPZ do policejního a zaujímání rozmanitých „kontrolních“ kompozic v blízkosti v ulici, to vše v souladu s doporučením stavby živých obrazů z pera odborníka v této oblasti Járy da Cimrmana. Každopádně policie i „police“ Zdabořskou sleduje, sejměte tedy nohu z plynu.

Po dohodě s radnicí byla otevřena i druhá část hřiště na Hlinovkách. Stabilně je sice zamčená, ale klíč si lze vyžádat u S. Břeně (606 293 764). Doporučuje se navštívit hřiště spíše za suchého počasí, protože před mnoha lety nevhodně provedené odvodnění způsobuje, že za vlhka to – slovy P. Škopka – klouže jako bejk. Již poněkolkáté padl návrh na zřízení kiosku na Hlinovkách, již poněkolkáté se ovšem nesetkal s přijetím vřelým nato-lik, aby jej bylo možné zanést do zápisu formou usnesení.

P. Škopek také připomněl fantastické množství práce, které každoročně a celoročně odvádí Věra Prunerová na kronice Zdaboře. Zmíněna byla i publikace, která vzniká k 100. výročí zdabořských hasičů a 645. výročí první písemné zmínky o Zdaboři. Knihu sestavuje kolektiv ve složení V. Prunerová, F. Dražan, M. Pruner a S. Břeň. Posledně jmenovaný na schůzi zpravil o získání individuální dotace ze strany města Příbram, která bude kryt grafickou přípravu a tisk, a poděkoval M. Peterkovi, že rada rozhodla o přidělení částky 50 000 korun.

P. Škopek informoval o informačních kanálech zdabořských organizací. Jsou jimi profil Zdaboř na Facebooku, webové stránky na nové adrese zdabor.webnode.cz a tištěný Zdabořský zpravodaj, který vychází třikrát až čtyřikrát ročně a na jehož tisk získává SOPZ dotaci od města Příbram.

Text: Stanislav D. Břeň

ZDABOŘSKÝ ZPRAVODAJ vydává Sdružení občanů a přátel Zdaboře ve spolupráci s Osadním výborem Zdaboř a SDH Zdaboř. Redakční uzávěrka tohoto vydání: 11. prosince 2023. Redakce, sazba: Stanislav D. Břeň (priba-mag@gmail.com). Jazyková korektura: Věra Prunerová. Tisk: Tiskárna Krákora. Kontakty: Osadní výbor Zdaboř: zdabor.webnode.cz, facebook.com/Zdabor. Námetky a příspěvky k otištění je možné zasílat na e-mail pribmag@gmail.com. Zpravodaj vychází jako občasník, zpravidla čtyřikrát ročně. Jakékoliv šíření, citování, pořizování kopií a rozšiřování povědomí o obsahu této publikace je striktně doporučováno. Zdabořský zpravodaj vzniká díky dobrovolné činnosti všech zúčastněných. Tisk je zajišťován z účelové dotace města Příbram. **Archiv zpravodajů je ke stažení na webu zdabor.webnode.cz.**